

HƯỚNG DẪN CHẤM OLYMPIC NĂM HỌC 2017-2018

Môn Ngữ văn - Lớp 10

Câu 1. (8 điểm)

I. Yêu cầu về kỹ năng

Học sinh biết cách làm một bài văn nghị luận xã hội có bố cục rõ ràng, chặt chẽ, mạch lạc; vận dụng linh hoạt các thao tác lập luận đã học; diễn đạt sáng tạo, biểu cảm và thuyết phục. Không mắc lỗi về chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

II. Yêu cầu về kiến thức

Học sinh có thể chọn một hiệu ứng trong số những hiệu ứng :

- Hiệu ứng về *hoà giải, hoà hợp, yêu thương*
- Hiệu ứng *niềm tự hào chính đáng về tâm vóc Việt*
- Hiệu ứng về *lối sống tử tế, cao thượng, thanh sạch*
- Hiệu ứng về *khát khao chiến thắng nhưng không hề hiếu thắng...*

(*Bài viết vận dụng các thao tác giải thích, phân tích, chứng minh, bình luận, ...*)

III. Biểu điểm:

- Điểm 7-8: Đáp ứng tốt các yêu cầu về kỹ năng và kiến thức. Khuyến khích những ý kiến sắc sảo, những cách lập luận sáng tạo, thuyết phục, tạo ấn tượng riêng.
- Điểm 5-6: Đáp ứng được cơ bản các yêu cầu về kỹ năng và kiến thức, còn yếu về lập luận.
- Điểm 3-4: Đáp ứng ở mức độ trung bình các yêu cầu về kỹ năng và kiến thức, lập luận yếu, còn lúng túng trong việc trình bày ý kiến cá nhân.
- Điểm 1-2: Chưa hiểu rõ nội dung yêu cầu của đề, trình bày quá sơ sài.

Câu 2. (12 điểm)

I. Yêu cầu về kỹ năng

- Học sinh biết kết hợp các thao tác lập luận để làm bài văn nghị luận tổng hợp về một vấn đề văn học.
- Bài viết có bố cục hợp lý, lập luận chặt chẽ, diễn đạt biểu cảm, lựa chọn và phân tích được các dẫn chứng tiêu biểu để làm sáng tỏ nội dung chính mà đề yêu cầu.
- Không mắc lỗi về chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

II. Yêu cầu về kiến thức

Học sinh có thể trình bày theo các cách khác nhau. Tuy nhiên cần thể hiện được nội dung cơ bản sau:

1. Giải thích.

- *Tình cảm* là thái độ thể hiện sự rung cảm của con người đối với hiện tượng của hiện thực khách quan.

- Thiếu tình cảm thì có thể trở thành người thợ làm những câu thơ có vần chứ không làm được nhà thơ", nghĩa là nếu không có sự rung cảm thì có thể làm được những câu thơ có vần, giống như người thợ có làm theo kiểu mẫu có sẵn. Chỉ cần hiểu luật thơ thì có thể làm được thơ. Chỉ có thể làm được nhà thơ khi có rung cảm mãnh liệt.

=> Ý kiến nhấn mạnh đến một đặc trưng cơ bản thuộc về nội dung của thơ chính là " rung cảm mãnh liệt", nói khác đi cảm xúc mãnh liệt là yếu tố quan trọng để trở thành một nhà thơ.

2. Chứng minh và bình luận

- Thơ là hình thức sáng tác văn học phản ánh cuộc sống qua những tình cảm, cảm xúc dạt dào. Không có rung cảm thì không có thơ.

- Tình cảm tạo nên chất thơ của thơ. Mấy trăm năm trước Lê Quý Đôn đã từng cho rằng : "Sự phát khởi của thơ là lòng người". Thơ là tiếng nói của cảm xúc, là sự rung động của nỗi lòng. Nếu thiếu những điều này thì chỉ giống như những người thợ làm câu thơ có vần mà thôi.

- Quá trình sáng tạo của nhà thơ là sự kết tinh tình cảm mãnh liệt. Để sáng tác thi ca ngoài phần kỹ thuật, thi pháp cũng như nội dung tư tưởng còn đòi hỏi một nguyên lý sinh động đó là tình cảm mãnh liệt. Tình cảm mãnh liệt là nguồn suối nguyên sinh để viết nên một bài thơ hay.

- Thơ gắn với cảm xúc, bộc lộ cảm, xúc thơ, nói như Phan Ngọc là "được một cảm hóa ngay lập tức, đến mức là của chính tôi". Người ta đọc thơ tiếp nhận cảm xúc thơ như là cảm xúc của chính tôi". Người ta lấy thơ ra ngâm, ngẫm nghĩ trong những cảnh ngộ cụ thể, tâm trạng cụ thể của mình. Thơ do vậy là tiếng nói tri âm. Người ta tìm đến thơ như tìm đến tri âm.

- Thơ ca là hình ảnh của đời sống tươi nguyên được tái hiện qua lăng kính tình cảm của người nghệ sỹ. Vì vậy nếu thơ không có tư tưởng, tình cảm thì đó chỉ là những lời sáo rỗng, nhạt nhẽo, vô vị, tầm thường.

.....
(Học sinh biết vận dụng, phân tích một bài thơ tiêu biểu trong chương trình Ngữ văn 10 để chứng minh và bình luận về ý kiến của nhà thơ Cuba José Martí)

3. Đánh giá, nâng cao

- Ý kiến của nhà thơ Cuba José Martí đã thể hiện tiêu chuẩn để đánh giá một nhà thơ và giúp ta hiểu rõ hơn về đặc trưng của thơ.

- Đây cũng là một quan điểm sáng tác định hướng cho mọi nhà thơ: thơ phải bắt nguồn từ rung động mãnh liệt trong tâm hồn con người. Từ đó giúp nhà thơ có ý thức và trách nhiệm hơn trong quá trình sáng tạo thơ ca.

- Đối với người đọc đây chính là chìa khóa giúp người đọc tiếp cận thơ từ đặc trưng thể loại.

Biểu điểm:

- Điểm 11-12: Đáp ứng tốt các yêu cầu về kỹ năng và kiến thức. Khuyến khích những bài viết sắc sảo, sáng tạo, thuyết phục, tạo ấn tượng riêng.
- Điểm 9-10: Đáp ứng được cơ bản các yêu cầu về kỹ năng và kiến thức.
- Điểm 7-8: Đáp ứng ở mức độ trung bình các yêu cầu về kỹ năng và kiến thức, còn lúng túng trong việc trình bày ý kiến cá nhân.
- Điểm 5-6: Giải thích được ý kiến xong còn lúng túng trong việc phân tích, chứng minh.
- Điểm 3-4: Chưa hiểu rõ nội dung yêu cầu của đề, phân tích, chứng minh còn yếu kém.
- Điểm 1-2: Không hiểu đề, trình bày quá sơ sài.

-----Hết-----